

Retningslinjer for forhåndsinnspilt synstolking.

Basert på retningslinjer fra SVT.

Ved forhåndsprodusert synstolking får synstolken programmet før publisering og skriver et manus som senere leses inn i studio.

Synstolkingen skal videreformidle vesentlig informasjon man får gjennom bildet som ikke kommer frem gjennom lydbildet.

Språket og stemmen.

Språket skal være konkret, levende og rikt. Det bør være forståelig, klarspråk og ikke stjele oppmerksomhet fra programmet. Leserens stemme skal være konsistent, i nåtid og ikke for dominerende.

Synstolking av lyder.

Lyder som kan være vanskelige å forstå bør synstolkes, mens lyder som er selvforklarende ikke trenger synstolking.

Timing.

Tolkningen bør helst være samtidig med det som skjer i bildet, men kan komme før eller etter for ikke å forstyrre dialog eller viktige lyder.

Innledning og slutt.

Tolkningen starter med «NRK presenterer synstolking av». Programmet avsluttes med rulletekster. Hvis det ikke er tid til å lese alt så tar man med det viktigste. Den synstolkede lydfilen kan ikke være lenger enn programfilen.

Dramatiske hendelser.

Dramatiske hendelser eller humor bør synstolkes når de skjer. For å klare det må man i noen tilfeller senke lyden på dialogen. Ofte er det mulig å legge inn korte tolkninger som tydeliggjør innholdet.

Hele setninger og enkeltord.

Generelt sett er det bedre med hele setninger hvis tiden tillater det. Kort og intens telegramstil kan være slitsom å lytte til over tid. En slik tett tolkning kan imidlertid være hensiktsmessig for å beskrive en spennende eller actionfylt scene.

Det er bedre å si "Hun smiler" enn å bare si enkeltordet "smiler".

Noen ganger fungerer det godt med enkeltstående ord som forklaring på lyd, f.eks. "senere" eller "ambulanse".

Valg av ord.

Bruk nøyaktige og nøytrale ord så langt det er mulig.

Unngå å si «vi ser» og «her ser vi».

Sjanger og programtilpasning.

Sjanger påvirker hvordan du tilpasser språk, ordvalg og tone. Det er forskjell på en dramaserie og et vitenskapsprogram.

Identifisering.

Si navnet på den som snakker når usikkerhet kan oppstå. Det er bedre å gjøre det for ofte enn for lite. Spesielt hvis det er tre personer eller flere i en scene. Synstolkningen vil da også fungere for seere som ikke har sett programmet fra begynnelsen. Det er bra å nevne navnene til de som snakker av og til. Hvis det er tid til det kan det være fint å ta med navn inn i en beskrivende setning; "Johan ser på Vladimirs hånd."

Mangfold - relatert til funksjonsvariasjon, etnisitet, LHBT og klasse.

Mangfold skal beskrives. Beskriv dette så nøytralt som mulig.

Grafikk og tekst i bilde.

Tekstinformasjon som er synlig i bildet bør inkluderes. Spesielt hvis den er vesentlig for handlingen. Man trenger ikke å beskrive tekstfarger slik som "Hvit tekst på svart bakgrunn".

Lydtekst.

Hvis programmet inneholder fremmedspråk, så må oversettelsen (underteksten) leses inn i samme fil som synstolkningen.

I begynnelsen av en opplest undertekst bør publikum få høre noen få sekunder av originalspråket før teksten leses opp. Man kan begynne å lese med "Julia sier", "På dansk" eller lignende. La gjerne en annen person enn synstolken lese opp underteksten om mulig. På den måten blir det enkelt for publikum å skille lydtekst fra synstolkning.

Fyll hull.

Hvis det er hull i flere sekunder så legger man inn synstolkning. Hvis ingenting spesielt skjer så kan man beskrive klær og utseende til personer/karakterer som deltar i programmet.

Synstolkning kan ved unntak prioriteres fremfor dialog.

Dialog som ikke er sentral og så svak at man ikke hører det som sies, kan senkes for å gi plass til synstolkning. I spesielle tilfeller kan man senke sentral dialog for å forklare en viktig hendelse. Da må man ta den overspilte dialogen med inn i synstolkningen.

Kreative løsninger.

Det er lov å finne kreative løsninger for spesifikke programmer og serier. Det kan for eksempel i enkelte situasjoner være en god løsning å presentere en persons utseende og klær før personen ses i bildet. Man kan også bruke en tidsluke til å komme med en oppsummering av fakta med informasjon om sted, personer og situasjon.

I serier som starter med et sammendrag kan man senke lyden i oppsummeringen og lage et eget sammendrag som fungerer med bildene.